

Prikupljanje dječjih crteža u Hrvatskoj provodi Sekcija za kartografiju Hrvatskoga geodetskog društva. Pozivamo sve zainteresirane da se uključe u natječaj za najbolju dječju kartu svijeta 1999. i da radove pošalju najkasnije do 15. svibnja 1999. na adresu koordinatora: dr.sc. Stanislav Frangeš, Geodetski fakultet, 10000 Zagreb, Kačićeva 26, tel.: 45 61 222/339, faks: 48 28 081, e-mail: sfranges@public.srce.hr

Miljenko Lapaine

100 GODINA FOTOGRAMetriJE U HRVATSKOJ

Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pokrenulo je inicijativu za obilježavanje stote obljetnice tiskanja prve knjige o fotogrametriji na hrvatskom jeziku organiziranjem znanstvenog skupa o fotogrametriji i daljinskim istraživanjima. Simpozij treba pokazati značaj i ugled naše fotogrametrije u svjetskim razmjerima s obzirom na vremenski period sustavnog bavljenja fotogrametrijom i fotogrametrijske izobrazbe u nas. To je uostalom potvrdio i veliki broj stranih učesnika, a i sam dolazak prof. Konecnog kao izaslanika predsjednika ISPRS-a. Prema zaključku IO vijeća suorganizacija simpozija povjerena je Geodetskom fakultetu i Šumarskom fakultetu kao institucijama nasljednicama Gospodarsko-šumarskog učilišta iz Križevaca gdje je Franjo pl. Kružić autor knjige "Fotogrametrija i praktični dio tahimetrije" bio nastavnik od 1878 do 1899 godine i Sekciji za fotogrametriju i daljinska istraživanja Hrvatskog geodetskog društva. Tokom rada organizatorom je postalo i Društvo za fotogrametriju i daljinska istraživanja Republike Češke. Time je simpozij ispunio osnovni uvjet da bude priznat kao međunarodni skup jer u organizaciji sudjeluju institucije iz dviju zemalja. Pokrovitelji simpozija bili su Ministarstvo znanosti i tehnologije i Državna geodetska uprava.

Kako je u doba pojave knjige Hrvatska bila u sklopu Austro-ugarske monarhije predložio sam da skupu nazoče predstavnici susjednih država koje su u to vrijeme bile u sastavu monarhije odnosno predstavnici, Austrije, Češke, Mađarske, Poljske, Slovenije, Slovačke i Bosne i Hercegovine s pozvanim referatima.

Organizacija skupa započela je 19. lipnja 1997. godine inicijalnim sastankom. Na tom sastanku dogovoren je sastav Organizacijskog odbora, Međunarodnog znanstvenog odbora, Počasnog odbora i zaključeno da se počne sustavnom organizacijom skupa. Na sljedećem sastanku načinjen je i kalendar rada.

Na početku je predložen međunarodni znanstveni odbor u sastavu:

• Prof.dr.sc. T. Fielder	Hrvatska
• Prof.dr.sc. P. Waldhäusl	Austrija
• Prof.dr.sc. M. Hočevar	Slovenija
• Prof.dr.sc. B. Kanajet	Hrvatska
• Prof.dr.sc. A. Detreköi	Mađarska
• Prof.dr.sc. J. Jachimski	Poljska
• Prof.dr.sc. M. Olujić	Hrvatska

Zbog zauzetosti prof. A. Detreköia, koji postaje rektor Sveučilišta u Budimpešti, na njegovo mjesto kooptiran je dr.sc. G. Mélykúti.

U počasni odbor simpozija predloženi su prethodni i sadašnji predsjednik Vijeća, prof. Donassy jedan od osnivača Vijeća, dekani Geodetskog i Šumarskog fakulteta te ravnatelj državne geodetske uprave, a kasnije je u odbor predložen i predsjednik Hrvatskog geodetskog društva:

- Akademik D. Skoko
- Akademik K. Čolić
- Prof.dr.sc. V. Donassy
- Prof.dr.sc. T. Fiedler
- Prof.dr.sc. M. Figurić
- B. Gojčeta dipl.ing.
- Doc.dr.sc. Z. Kapović

Organizacijski odbor simpozija ima najviše članova jer je to operativno tijelo koje je zapravo ponijelo najveći teret organizacije. U odbor su predloženi:

- Dr.sc. M. Benko
- Z. Kalafadžić, dipl.inž.

- Prof.dr.sc. B. Kanajet
- Doc.dr.sc. Z. Kapović
- Ž. Krušlin, dipl.inž.
- Doc.dr.sc. V. Kušan
- I. Landek, dipl.inž.
- Dr.sc. Z. Lasić
- J. Pleško, dipl.inž.

Tajnica simpozija bila je gdja. B. Fučkan-Držić.

Simpozij je održan u zgradi INA Naftaplin u Šubićevoj ul. 29, od 20. do 22. svibnja 1998. u Zagrebu. Za skup je određena dvorana u suterenu zgrade sa cca 250 mjesta. Ispred dvorane je uređen prostor za izložbu. Službeni jezik skupa bio je hrvatski i engleski. Tokom izlaganja radova organizirano je simultano prevođenje s hrvatskog na engleski jezik tako da su strani sudionici mogli pratiti izlaganja koja su prezentirana na hrvatskom jeziku.

Program skupa sastojao se iz dva dijela:

- obilježavanje 100. obljetnice tiskanja prve knjige o fotogrametriji na hrvatskom jeziku kroz pozvana predavanja,
- znanstveni dio – prikaz dometa i mogućnosti fotogrametrije i daljinskih istraživanja u različitim disciplinama, (arheologija, arhitektura, geodezija, geologija, geofizika, meteorologija, oceanografija, poljoprivreda, šumarstvo, urbanizam i dr.).

Program skupa je zapravo započeo 19. svibnja otvaranjem izložbe u predvorju dvorane. Izložbu je otvorio prof.dr.sc. T. Fiedler u 14 sati uz nazočnost većeg broja izlagača i posjetitelja. Na izložbi je sudjelovalo 12 tvrtki i institucija iz zemlje i inozemstva.

Prema programu simpozija isti je otvoren 20. svibnja u 9 sati. Nakon uvodnih riječi predsjednika Vijeća akademika K. Čolića, nazočne su pozdravili izaslanici Ministarstva znanosti i tehnologije, Državne geodetske uprave, Međunarodnog društva za fotogrametriju i daljinska istraživanja, Glavnog stožera HV, INA – Naftaplina i Sekcije za fotogrametriju i daljinska istraživanja HGD-a.

Nakon svečanog otvaranja započelo je izlaganje pozvanih referata. U prvoj radnoj sjednici izloženi su referati o stanju fotogrametrije i daljinskih istraživanja u susjednim zemljama iz sastava bivše Austro-Ugarske monarhije. Ukupno je izloženo 7 referata iz Austrije – Prof.dr.sc. P. Waldhäusl, Mađarske – Dr. G. Mélykúti, Poljske – Prof.dr. J. Jachimsky, Slovačke – Dr. Š. Žihlavnik, Slovenije – Prof.dr. F. Vodopivec i Hrvatske – J. Pleško. Nakon tih referata izloženi su pozvani referati s temama dometa i razvoja daljinskih istraživanja, fotogrametrije, GPS-a i GIS-a u različitim granama znanosti: geologiji, šumarstvu, oceanografiji, geodeziji, zrakoplovstvu i sl.

Drugog dana izlagani su radovi po temama: Fotogrametrija i kartografija – 10 radova, Metodologija i terminologija – 5 radova, Daljinska istraživanja u geoznanostima – 11 radova. U prvoj pauzi dopodnevnog rada skupu se obratio posebni izaslanik predsjednika Međunarodnog društva za fotogrametriju i daljinska istraživanja ISPRS g. Larry Fritza. Prof.dr. G. Konecny jedan od bivših predsjednika istog i bivši i počasni predsjednik EARSeL europske udruge institucija za daljinska istraživanja.

Službeni dio simpozija završio je poslijepodne oko 17.30 sati riječima predsjednika Sekcije za fotogrametriju i daljinska istraživanja HGD-a prof. Fiedlera. uz muzičku točku kolegice gđe. Mojce Kosmatin-Fras iz Ljubljane.

Simpozij je izvanredno uspio. Na svim radnim sjednicama bila je nazočna većina sudionika. Osim kolega iz prakse i znanosti simpoziju je nazočio i veći broj studenata Geodetskog fakulteta. Po reagiranju sudionika i u razgovorima s kolegama iz inozemstva a i našim kolegama, simpozij je dobio najviše ocjene. Pri tome se ne radi o kurtoaznim mišljenjima već stvarno o mjerodavnim mišljenjima. Od organizacije prijema sudionika, organizacije prostora, izložbe ispred dvorane za sjednice, uređenja dvorane, opreme za izlaganje koja ni u jednom trenutku nije zakazala. Većinu kolega iz inozemstva ugodno je iznenadila široka lepeza i kvaliteta prezentiranih radova, jer prikazani su zaista radovi iz različitih grana znanosti. Važnost skupa odražava veliki broj stručnjaka iz inozemstva, stručnjaka koji zauzimaju vodeće položaje u nacionalnim i internacionalnim udruženjima.

Uspjehu simpozija pridonijela je i činjenica da se sve odvijalo na jednom mjestu, izlaganje radova, izložba i objed.

Radovi prijavljeni za simpozij tiskani su u zborniku radova. Izdavač zbornika je HAZU, a urednik doc.dr.sc. V. Kušan, tehnički urednici I. Landek dipl.ing. i Đ. Petrović dipl.ing. Zbornik

je vrlo lijepo grafički riješen zaslugom I. Landeka dipl.ing. i sadrži 412 stranica teksta podijeljenih u četiri poglavlja:

- Razvitak fotogrametrije i daljinskih istraživanja u Hrvatskoj i zemljama srednje Europe – 15 radova,
- Fotogrametrija i kartografija – 11 radova,
- Metodologija i terminologija – 11 radova,
- Daljinska istraživanja u geoznanostima – 9 radova.
- **Ukupno – 46 radova**

Zbornik je tiskan na recikliranom papiru u nakladi od 500 primjeraka i nosi oznaku ISBN 953-154-342-9.

U povodu simpozija organizirano je nekoliko pratećih manifestacija:

- Prijem u Dvercima
- Izložba radova i opreme
- Izlet u Križevce i Koprivnicu.

U srijedu 20. svibnja gradonačelnica grada Zagreba gđa. Marina Dropulić priredila je u Dvercima prijem za sudionike simpozija. Po ocjeni mnogih nazočnih prijem je bio vrlo uspješan, pružio je priliku razmjene mišljenja, upoznavanje i ugodne trenutke nakon napornog radnog dana.

U predvorju dvorane u suterenu zgrade u Šubićevoj 29. bila je postavljena izložba proizvođača opreme i izložba radova pojedinih tvrtki. Ukupno je svoje proizvode i radove prezentiralo 12 tvrtki i institucija iz zemlje i inozemstva. Na izložbi je prikazano niz interesantnih radova iz različitih područja primjene fotogrametrije i daljinskih istraživanja. Za cijelo vrijeme održavanja simpozija na izložbi je bilo vrlo živo uz mnogo nazočnih stručnjaka.

U petak nakon završetka službenog dijela simpozija, organiziran je izlet za sudionike u Križevce i Koprivnicu.

Polazak je bio u 7 sati ispred INI-ne zgrade u Šubićevoj ul. U Križevcima organiziran je posjet Višoj poljoprivrednoj školi. Gđa. prodekanica škole pozdravila je nazočne i nakon kraćeg upoznavanja s povijesti škole posjećen je muzej škole. Zatim je obavljen posjet gradonačelniku Križevaca i grko-katoličkoj katedrali. U Koprivnici upriličen je posjet tvrtki Podravka. Nakon upoznavanja s tvrtkom posjećen je etnografski muzej Podravke. Ručak je organiziran u Podravkinom rekreacijskom centru, a zatim je posjećen Muzej naivne umjetnosti u Hlebinama, nakon čega se vratilo u Zagreb oko 19.30 sati.

Po svemu naprijed iznesenom moguće je zaključiti da je međunarodni znanstveni skup 100 godina fotogrametrije u Hrvatskoj u cijelosti uspio. Zahvaljujući radu ponajprije organizacijskog odbora svih pojedinaca kao i zajedničkom radu u organizaciji nije bilo praktički nedostataka. Jasno da je moglo biti i bolje no nakon završetka očito je da smo uspjeli organizirati dobar simpozij. I sami smo iznenađeni brojem učesnika jer fotogrametrija i daljinska istraživanja su ipak relativno uska specijalnost. Kao što sam naveo u prvom poglavlju ne samo da je bilo prijavljeno mnogo radova već je bilo i vrlo različitih i kvalitetnih radova. U radu simpozija sudjelovali su znanstvenici i stručnjaci iz mnogih grana znanosti. Naročiti uspjeh je u činjenici da smo okupili na jednom mjestu vrhunske stručnjake srednje Europe iz fotogrametrije. Simpoziju je bilo nazočno petoro predsjednika nacionalnih društava za fotogrametriju i daljinska istraživanja, Poljske, Češke republike, Mađarske, Slovenije i Hrvatske, bivši predsjednik Međunarodnog društva za fotogrametriju i daljinska istraživanja, predsjednik CIPA-e.

Osim službenog dijela i u slobodno vrijeme učesnici su se družili i tako doprinijeli općem uspjehu simpozija.

Nažalost nismo uspjeli na adekvatan način u javnim glasilima i na televiziji privući pažnju šire javnosti. Očito da u nas znanost i obični simpoziji nisu dovoljno atraktivni za objavljivanje u medijima. Na sastanku s predstavnicima sredstava javnog priopćavanja bilo je nazočno nekoliko novinara no očito nedovoljno upoznatih s temom tako da je i u vijestima bilo krivih navoda. Ipak, ukupno gledano više manje su korektno prenijeli izgovoreno mada premalo. Zahvaljujući sponzorima, Ministarstvu znanosti i tehnologije, Državnoj geodetskoj upravi, INI Naftaplín i drugima te posjeti i kotizacijama, simpozij je završen s pozitivnom nulom.

Na kraju još jednom zahvaljujem svim članovima organizacijskog odbora i predsjedniku doc.dr.sc. Vladimiru Kušanu na obavljenom radu, svima koji su pomogli u organizaciji bilo na koji način, sponzorima, suorganizatorima i dakako studentima koji su pomogli u organizaciji ovog za nas vrlo značajnog simpozija.

Teodor Fiedler